UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordininariae in exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria iurisdictione

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro potissimum occurentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S. Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, & singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de

Coloniae Agr., 1684

Decisio XXXVII. Ejusdem argumenti cujus & præcedens.

urn:nbn:de:hbz:466:1-61921

Visual Library

DECISIO XXXVII.

Ejuſdem argumenti cujus & præcedens.

EMINENTISS. D. CARD. SACRATO.

Deciſio 697. par 4. Tom. 3. recent.

Lauretana Juriſdictionis.

Lunæ 13. Novembris 1617.

SUMMARIUM.

1 *Epiſcopus habet intentionem fundatam, ſuper juriſdictione ſpirituali in locis omnibus exiſtentibus intra limites ſuæ diœceſis.*

2 *Capella una, ſi ſit in medio Eccleſiæ, & nihilominus non ſubjiciatur in ſpiritualibus Prælato, qui eſt ſuperior illius Eccleſiæ, eſt opinio ſatis nova & inſolita.*

3 *Capellæ regulariter ſequuntur naturam Eccleſiæ, intra cujus ambitum ſitæ ſunt.*

4 *Capellæ quare in particulari conſecrantur.*

5 *Erectio præſumitur facta juxta ſolitum, & qui dicit contrarium, ei incumbit onus probandi & num. 6.*

7 *Interpretationis præambulum neceſſarium, eſt ipſa dubietas verborum.*

8 *Diſpoſitionis una pars, quando interpretatur, potior eſt conjectura, quæ deſumitur ex alia parte ejuſdem diſpoſitionis.*

9 *Et hoc multò magis procedit, quando non ſolum ſequeretur diverſitas, ſed etiam contrarietas.*

10 *Obſervantia nihil aliud eſt, quàm mera conjectura, ex quo aliud eſt, quod ita ſit ſcriptum.*

11 *Præſumptiones contrariis præſumptionibus eliduntur, & conquaſſantur.*

12 *Conſuetudo proxima eſt attendenda.*

13 *Conſervatores Urbis, & Priores capitum Regionum retinent Claves Sanctorum Apoſtolorum, & Capellæ Salvatoris in Eccleſia Lateranenſi.*

14 *Geſta ab aliquo cum prohibitione adverſarii, non habentur in conſideratione.*

15 *Actus pauciores tunc attenduntur, quando ex Regulis & præſumptionibus juris, ſunt magis adminiculati.*

16 Obſer-

16 *Obſervantiam ad ſui favorem facere, in poteſtate unius partis eſſe non debet.*

17 *Obſervantiæ vis in eo conſiſtit, quod ita factum fuerit, ſciente, & patiente illo, qui poterat & debebat conſentire.*

19 *Preſumptio, quæ poteſt oriri ex facto unius eliditur, & conquaſſatur ex diſſenſu alterius.*

20 *Probare quis non tenetur id, in quo non ſe fundat.*

CUm aliàs nempè ſub die 21. Aprilis proximi, inhærendo deciſioni per prius nempè 23. Januarii ejuſdem anni factæ, fuerit reſolutum ſanctam Capellam comprehendi in erectione Cathedralis Lauretanæ, & non adeſſe obſervantiam quæ poſſet contrarium interpretari, inſtiterunt informantes pro Illuſtriſſ. D. Protectore audiri ſuper hac ſecunda parte deciſionis, & ſic videri, an conſtet de tali obſervantia, per quam poſſit dici, Bullam erectionis Cathedralis Lauretanæ non comprehendere S. Capellam, quo dubio per me ſub hac die propoſito, Domini negativam partem amplectendo ſteterunt in deciſis, pro quo ultra aliàs dicta nonnulla fuerunt inprimis obſervata.

Primò quod Illuſtriſſimo D. Cardinali Epiſcopo non incumbit onus probandi, quod dicta Bulla in verbis comprehendat ſanctam Capellam, ſed ſufficit ſibi, quod in verbis non excludatur, etenim ſuper juriſdictione ſpirituali ipſe habet fundatam
intentionem etiam ſuper Capella ſancta, eo ipſo quod illa continetur intra limites 1
diœceſis ſibi aſſignaræ pro ſuo Epiſcopatu, *cap. omnes Baſilicæ 16. quæſt. 7. cap. cum Epiſcopus de off. ord. in 6. cap. cum Capella de privileg.*

Secundo, quod iſta prætenſio, quod una Capella ſit in medio Eccleſiæ, & ni- 2
hilominus non ſubjiciatur in ſpiritualibus Prælato, qui eſt ſuperior illius Eccleſiæ, eſt
ſatis nova, & inſolita, quia regulariter Capellæ ſequuntur naturam Eccleſiæ, intra 3
cujus ambitum ſunt ſitæ, qua ratione, neque etiam conſecrantur in particulari, ut 4
probatur *in cap. Eccleſia. 2. de conſecrat. Eccleſ. vel Alt. Lambert. de jure patronat. lib. 1. par. 1. q. 4. art. 9. in fin. verſ. an Capella.* Cum igitur non controvertatur D. Cardinalem Epiſcopum Lauretanum eſſe etiam Epiſcopum Eccleſiæ, intra cujus ambitum continetur ſancta Capella, reſultat præſumptio, quod ſit Epiſcopus, & ipſiuſmet ſan-
ctæ Capellæ, quia erectio præſumitur facta juxta ſolitum, & qui dicit contrarium, te- 5
netur probare *l. certi condictio. §. qui nummos. juncta Gloſſ. in verb. quotidie ff. ſi cert. pet.* 6
l. vel univerſarum ff. de pignorat. act. Alex. conſ. 46. num. 8. lib. 5. Cravett. conſ. 763. num. 25. ideoque non eſt probandum, à D. Cardinali Epiſcopo, quod S. Capella ſit comprehenſa in Bulla erectionis, ſed potius D. Cardinali Protectori, quod ſit exceptuata, & ideò pro parte D. Cardinalis Protectoris eſſent oſtendenda verba ſonantia in exceptionem, ita ut ex ſubſecutis actibus & obſervantia potuerit recipere interpretationem exceptivam, aliàs deficit præambulum neceſſarium interpretationi, hoc 7
eſt

eſt dubietas verborum. *Natt.conſ.318.num.1.Rot.deciſ.121.nu.29.par.1.& deciſ.37.nu.*
29.& 39.num.11.par.2.diverſ.Surd.conſ.416.num.44.Card.Seraph.deciſ.1108.num.7.
Tertiò fuit obſervatum, quod tantum abeſt, quod Verba Bullæ erectionis ha-
beant verba, quæ ſonent in ſubjectionem, quod potius incaleſcant in comprehenſio-
nem, ut fuit ponderatum in aliis deciſionibus, unde etiamſi adeſſent aliqua verba,
quæ poſſent ſonare in exceptionem, eſſent in primis, & ante omnia concordanda cum
verbis importantibus incluſionem, quia in interpretandâ unâ parte diſpoſitionis, po-
8 tior eſt conjectura, quæ deſumitur ex alia parte ejuſdem diſpoſitionis, *Vulg. l.qui ſi-*
liabus ff.de leg.3. hoc verò multò magis, quando non ſolum ſequeretur diverſitas,
9 ſed etiam contrarietas *Alciat. de præſumpt. Reg.2.præſumpt.28.num.2. Honded.conſ.*
53.num.58.lib.1.Laderch.conſ.1.num.18.verſ.verùm enim. Peregr.conſ.15.num.7.lib.2.
Card.Seraph.deciſ.374.in fin. ut ſequeretur in propoſito cum adverſentur compre-
hendere, & non comprehendere.
Quartò fuit obſervatum, quod pro incluſione nedum concurrunt Regulæ &
verba, de quibus ſupra, ſed magis veriſimilitudo deducta ex decore; & aliis quæ mo-
verunt Papam ad faciendam prædictam erectionem, ut aliàs fuit ponderatum in
prædictis deciſionibus.
Ex iſtis videbatur conſtitutus D. Cardinalis Protector in magna neceſſitate
probandi ſuam obſervantiam interpretativam admodum claram, & inconcuſſam,
10 cum enim talis obſervantia nihil aliud ſit, quam mera conjectura, ex quo aliud eſt,
quod ita ſit ſcriptum, aliud verò, quod ita ſit factum, cum non adverſentur, quod
uno modo ſit ſcriptum, & alio modo, vel propter impotentiam, vel propter inad-
vertentiam ſit obſervatum; ſequi videbatur, quod eo potentior requiratur obſervan-
tia, quò potentiores ſunt conjecturæ contra ipſam obſervantiam, quia præſumptio-
11 nes contrariis præſumptionibus eliduntur, & conquaſſantur.
Talis autem nempè inconcuſſa, & clara viſa fuit Dominis non eſſe obſervan-
12 tia deducta, pro parte D. Protectoris; primò, quia non eſt proxima ipſi erectionis,
prout eſſe debet, *Bald.in proœm.ff.num.7. Soc.conſ.6. num.2.lib.1.Card. Mantic.de*
conject.ult.vol.lib.3.tit.8.num.8.& tit.9.num.5. & approbavit Rota in deciſ.37.num.34.
& 35.deciſ.39.num.12.par.2.diverſ.& in Januen. Juriſdictionis 3. Junii 1607. coram Il-
luſtriſſ.D.Card.Ludoviſio.
Secundò, quia ut plurimum concernit adminiſtrationem temporalem ipſius
ſanctæ Capellæ, quæ non controvertitur pro parte D. Cardinalis Epiſcopi, ſicut ſig-
nanter viſum fuit concernere illud, in quo fiebat magnum fundamentum, nempè
quod ſuper porta ſanctæ parvæ Capellæ fuerit tenta Tabella negans ingreſſum in illa
ſine licentia D.Protectoris, vel Gubernatoris ſub pœna excommunicationis, quia
hoc potuit evenire ratione rerum pretioſarum, quæ conſervantur in illo loco, & ſunt
ſub cuſtodia ipſius Domini Protectoris, & eodem modo reſpondetur ad retentio-

nem

nem clavium ipſius ſanctæ Capellæ, & pro hac allegabatur ſimile de clavibus ſan-
ctorum Apoſtolorum, & Capellæ Salvatoris in Baſilicâ Lateranenſi in Urbe, quæ
retinentur per Conſervatores, & Priores capitum Regionum, abſque eo quod ipſi 13
aliquid prætendant, vel prætendere poſſint ſuper juriſdictione ſpirituali in dicta Ec-
cleſia Lateranen. ultra quod neque hæc probantur de tempore proximo erectioni,
ut eſſet neceſſarium ex ſupra adductis, & in omnem eventum, neque etiam conclu-
dunt privativè, quoad D. Cardinalem Epiſcopum, quem in Capitulis Cardinalis
Vaſtavillani & ex Teſtibus datis *in ſumm. num. 5.* apparet aliàs habuiſſe partem in de-
putatione Cuſtodum S. Capellæ.

Tertiò, quicquid fuerit à Protectoribus geſtum, videbatur non attendendum, 14
ex quo pro parte Epiſcoporum ſemper adfuit contradictio, ut apparet ex deductis
pro parte Domini Cardinalis Epiſcopi, & etiam ex concordatis, quæ allegantur per 15
ipſummet Cardinalem Protectorem, ſed ſignanter adſunt actus juriſdictionales fa-
cti per Epiſcopum, qui licet ſint pauciores, tamen in propoſito caſu viſi fuerunt ſuf-
ficere, tum quia ex Regulis & præſumptionibus juris, de quibus ſunt magis admi-
niculati, tum quia magis conformes verbis erectionis, tum etiam quia facti à minus
potenti, cum de illo tempore Protector eſſet Cardinalis, & Epiſcopi tantum Præla-
ti. Tum denique quia onus probandi obſervantiam non incumbit D. Epiſcopo per
ea, quæ dicta fuerunt ſupra, unde ſufficit ſibi, quod ex iſtis verbis colligantur duo.
Primò non acquieſcentia Epiſcoporum, quæ videbatur neceſſaria, ne aliàs ſit in po-
teſtate unius partis facere obſervantiam ad ſui favorem, dicebatur enim vim obſer- 16
vantiæ conſiſtere in eo, quod ita fuerit factum ſciente, & patiente illo, qui poterat, & 17
debebat diſſentire; nam eo ipſo, quod non diſſentit, oritur præſumptio, quod ita 18
fuerit intellectum ab initio, ſed ſi diſſentit, præſumptio, quæ poſſet oriri ex facto unius,
eliditur, & conquaſſatur ex diſſenſu alterius. Secundò ex dictis actibus juriſdictio-
nalibus ab Epiſcopis reſultat difformitas obſervantiæ, quæ obſervantia difformis non 19
ſuffragatur ex allegatis in deciſionibus aliis. Et D. Cardinali Epiſcopo ſufficit tol-
lere obſervantiam, prætenſam ad favorem Protectoris, nec habet opus probare ob-
ſervantiam ad favorem Epiſcoporum, cum non ſe fundet in illâ, ſed in Regulis &
præſumptionibus Juris, & in verbis Bullæ erectionis, quæ incaleſcant in ſui favorem,
ut latè ſupra & in aliis deciſionibus deductum eſt.

Et ita tantum, &c.

* * *

DECI-